

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Constantin Alerguș,

judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpata Postica Maria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014, în cauza penală în privința lui

Postica Maria Ion,

născută la 26 decembrie 1959, originară din s. Brătuleni, r-nul Nisporeni, domiciliată în mun. Chișinău, str. Valea Crucii 10, ap. 70.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 05 ianuarie 2011 - pînă la 24 iulie 2012 (instanța de fond);

2. de la 13 septembrie 2012 - pînă la 17 aprilie 2013;

de la 22 noiembrie 2013 – pînă la 15 ianuarie 2014 (instanța de apel);

3. de la 24 iulie 2013 - pînă la 29 octombrie 2013;

de la 24 aprilie 2014 – pînă la 04 iunie 2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 iulie 2012, Postica Maria a fost achitată de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunilor prevăzute de art. 362 alin. (1) și art. 362¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, din motiv că fapta acesteia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Prin aceeași sentință a fost achitat și Postica Victor de sub învinuirea de săvîrșire a infracțiunii prevăzute de art. 362¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, în privința căruia cauza nu se examinează.

2. De către organul de urmărire penală, Postica Maria a fost pusă sub învinuire pentru faptul, că în perioada lunii octombrie 2008, aflînd despre intenția Elenei Hușanu de a migra în Italia la muncă, în cadrul convorbirilor telefonice a convenit cu ultima de a-i organiza intrarea și șederea acesteia pe teritoriul țării de destinație, deși cunoștea că persoana nu dispune de temeuri legale în acest sens.

Întru realizarea intenției sale infracționale, Postica Maria, s-a întâlnit cu Hușanu Elena, în apropierea centrului comercial „Unic” din mun. Chișinău, unde, în cadrul întâlnirii menționate i-a dat instrucțiuni ultimei de a-și perfecta pașaport al cetățeanului RM și i-a explicat că urmează să-i transmită după ce va intra pe teritoriul Italiei suma de 3000 euro, care conform cursului BNM pentru acea perioadă constituia 41910 lei MD.

Ulterior, în perioada lunii noiembrie 2008, Postica Maria, acționând în scopul realizării intențiilor sale infracționale de organizare a migrației ilegale în Italia a Elenei Hușanu, după ce aceasta și-a perfectat pașaportul, i-a fixat o întâlnire în apropierea centrului comercial „Unic” din mun. Chișinău. În cadrul întâlnirii menționate, Postica Maria a cerut și a primit de la Hușanu Elena pașaportul pe numele acesteia, pentru perfectarea actelor necesare în scopul organizării migrației ilegale în Italia, prin tranzitarea ilegală a teritoriului Austriei și i-a explicat acesteia etapele pe care urmează să le parcurgă pentru a ajunge în țara de destinație, specificând că migrarea în Italia se va efectua sub pretextul organizării unei călătorii turistice în Austria, ceea ce va permite obținerea vizelor de intrare și ședere pe teritoriul țărilor spațiului Schengen prin declarații false. Apoi, la începutul lunii decembrie 2008, Postica Maria, întru atingerea scopului său de organizare a migrației ilegale, în cadrul convorbirilor telefonice avute cu Hușanu Elena, a solicitat de la aceasta certificat de la bancă care confirmă faptul că dispune de cont bancar și că deține bani pe cont, pentru a fi anexat la pachetul turistic în baza căruia urma să fie solicitată visa de intrare și ședere pe teritoriul Austriei. Ulterior, Postica Maria, acționând cu același scop, pentru redarea unui caracter legal deplasării Elenei Hușanu în Austria, a efectuat rezervarea fictivă a hotelului „Maximilian” din or. Innsbruck, Austria, pe numele acesteia, rezervarea respectivă fiind necesară pentru motivarea obținerii vizei de intrare și ședere pe teritoriul statului respectiv.

În continuare, Postica Maria, tot în luna decembrie 2008, acționând întru realizarea intenției sale infracționale, în circumstanțe nestabilite de către organul de urmărire penală, a confecționat pe numele Elenei Hușanu, adeverință falsă cu nr. 0574 din 12.12.2008 care atestă faptul, precum că aceasta este studentă al anului II la USM și un carnet fals de student cu nr. 07481 din 24.09.2007, în care a inclus date vădit denaturate a acesteia, care de asemenea atestă faptul că este studentă al USM. Ulterior, Postica Maria, a inclus documentele oficiale false menționate și documentele fictive în

pachetul turistic, necesar pentru obținerea vizei de intrare și ședere pe teritoriului Austriei.

Aproximativ la 17 decembrie 2008, Postica Maria, acționând împreună și în comun acord cu Postica Victor, întru atingerea scopului său infracțional, aflându-se în mun. Chișinău, în automobilul condus de către Postica Victor și în prezența acestuia, prima i-a înmânat Elenei Hușanu pachetul turistic de documente, care includea actele false și rezervarea fictivă a hotelului și a instruit-o cu privire la modalitatea depunerii documentelor la Centrul comun de vize din Chișinău.

Concomitent, în aceleași circumstanțe, Postica Maria, întru realizarea intenției sale infracționale și pentru a ascunde caracterul fictiv al temeiului de obținere a vizei a instruit-o pe Elena Hușanu cu privire la modul de comportament și ce declarații urmează să facă în cadrul interviului la depunerea actelor pentru obținerea vizei.

În continuare, în aceeași zi, Postica Victor, care acționa împreună și în comun acord cu Postica Maria, întru realizarea intențiilor infracționale, înainte de a intra împreună cu Hușanu Elena în localul Centrului comun de vize din Chișinău pentru solicitarea vizei de intrare și ședere pe teritoriul Austriei, a instruit-o repetat pe ultima cu privire la modul de comportament și cu privire la declarațiile false pe care urmează să le facă în cadrul interviului la depunerea actelor pentru obținerea vizei. După aceasta, în aceeași zi, Elena Hușanu, acționând conform instrucțiunilor anterior primite de la Postica Maria și Postica Victor, a depus documentele la Centrul comun de vize din Chișinău pentru obținerea vizei de intrare și ședere pe teritoriul Austriei. Apoi, tot în aceeași zi, după ce Elena Hușanu a ieșit din Centrul comun de vize din Chișinău, Postica Maria, care acționa împreună și de comun acord cu Postica Victor, întru atingerea scopului său infracțional, a cerut și a primit de la Hușanu Elena un avans în sumă de 1500 euro, ceea ce conform cursului BNM pentru acea perioadă constituia 21255 lei MD, iar restul banilor urmau a fi transmiși la ajungerea în țara de destinație.

Ulterior, aproximativ la sfârșitul lunii decembrie 2008, Centrul comun de vize din Chișinău, examinând documentele depuse de către Hușanu Elena, care conțineau documente false și fictive, și în baza declarațiilor false făcute de către aceasta, a eliberat ultimei viza de intrare și ședere pe teritoriul Austriei. La 04 ianuarie 2009, Postica Maria și Postica Victor, acționând împreună întru realizarea intențiilor sale infracționale, în baza vizei obținute

în baza documentelor oficiale false și a declarației false făcute colaboratorilor Centrului comun de vize din Chișinău de către Elena Hușanu, cu privire la care aceasta a fost instruită de către aceștia, a organizat transportarea ultimei în Austria.

La 05 ianuarie 2009, ajungând în Austria, Postica Maria, acționând în continuare în scopul organizării migrației ilegale a Elenei Hușanu în Italia, i-a organizat transportarea de mai departe în țara de destinație, procurându-i bilet la tren cu ruta Innsbruck (Austria) - Vicenza (Italia). Totodată, Hușanu Elena, a fost însoțită pînă în țara de destinație de către Postica Silvia, care acționa în comun acord și împreună cu Postica Maria, în scopul obținerii profitului din organizarea migrației ilegale în Italia a Elenei Hușanu. Ajungând în or. Vicenza, Italia, Postica Silvia, care acționa împreună și în comun acord cu Postica Maria, a primit de la Hușanu Elena, bani în sumă de 1500 euro, ceia ce conform cursului BNM pentru acea perioadă constituia 22110 lei MD, pentru organizarea migrației ilegale a acesteia în Italia, pe care urma să-i transmită lui Postica Maria.

2.1. De către organul de urmărire penală, Postica Maria a mai fost pusă sub învinuire pentru faptul, că în perioada lunii decembrie 2008 intenționat, în scopul organizării intrării și șederii ilegale pe teritoriul Italiei, prin tranzitarea ilegală a teritoriului Austriei a lui Uzunov Vladimir care nu este cetățean și rezident al acestor state, a confecționat pe numele acestuia documente oficiale false și anume adeverință falsă cu nr. 0573 din 12.12.2008 care atestă faptul, precum că acesta este student al anului II la USM și un carnet fals de student cu nr. 07734 din 21.09.2007, în care a inclus date vădit denaturate a acestuia, care de asemenea, atestă faptul că este student al USM. Ulterior, Postica Maria, cu scopul folosirii documentelor oficiale false, a inclus documentele oficiale false menționate în pachetul turistic, necesar pentru obținerea vizei de intrare și ședere pe teritoriului Austriei, iar de pe teritoriul acestui stat Uzunov Victor, avînd accesul liber pe teritoriul statelor membre ale spațiului Schengen, urma să migreze în Italia.

Apoi, aproximativ la mijlocul lunii decembrie 2008, Postica Maria, întru atingerea scopului său infracțional, aflîndu-se în mun. Chișinău, i-a transmis lui Uzunov Vladimir pachetul turistic de documente, care includea actele false și l-a instruit cu privire la modalitatea folosirii documentelor oficiale false prin depunerea acestor documente la Centrul comun de vize din Chișinău. La 17.12.2008, Uzunov Vladimir, acționînd conform instrucțiunilor anterior

primite de la Maria Postica, în scopul folosirii documentelor oficiale false, a depus setul de documente anterior primit de la Postica Maria, care includea și documente oficiale false, la Centrul comun de vize din Chișinău pentru obținerea vizei de intrare și ședere pe teritoriul Austriei.

Ulterior, aproximativ la sfârșitul lunii decembrie 2008, Centrul comun de vize din Chișinău, examinând documentele depuse de către Uzunov Vladimir și în baza declarațiilor false făcute de către aceasta, a eliberat ultimului viza de intrare și ședere pe teritoriul Austriei. La 04.01.2009, Uzunov Vladimir, în baza vizei obținute în baza documentelor oficiale false, anterior primite de la Postica Maria, a intrat pe teritoriul Austriei, iar de pe teritoriul statului respectiv a migrat în Italia.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încetat procesul penal în privința lui Postica Maria, în temeiul art. 16, 60 Cod penal pe art. 361 alin. (1) Cod penal, în legătură cu intervenirea prescripției, iar în baza art. 362¹ alin. (2) lit. c) Cod penal să fie condamnată la amendă în mărime de 800 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activități în domeniul turismului pentru o perioadă de 5 ani.

Procurorul a invocat că inculpata a fost achitată, deoarece s-a interpretat greșit, în favoarea achitării inculpaților, probatoriul examinat în cadrul cercetării judecătorești, nestabilind astfel în esență toate elementele organizării de către aceștia a migrației ilegale indicate de partea acuzării. Existența în acțiunile inculpatei a semnelor componente infracțiunilor incriminate se demonstrează prin declarațiile martorului Gorencu Tamara, Plămădeală Ion, Uzunova Calina și a altor materiale din dosar.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către acuzatorul de stat.

5. Hotărârea nominalizată a fost contestată cu recurs ordinar de către procuror, care a solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar la motivarea soluției sale s-a bazat pe faptul că procurorul nu a asigurat prezența martorilor acuzării pentru a fi audiați în instanța de apel, necăținând la faptul că la examinarea cauzei în instanța de apel, procurorul a solicitat audierea martorilor Hușanu El., Uzunov Vl. și a întreprins măsurile necesare pentru a asigura prezența acestora în instanța de apel, însă din motivul că martorii

nominalizați nu se aflau pe teritoriul R.M. și locul aflării acestora nu a fost posibil de stabilit, acuzarea a fost în imposibilitatea de a-i prezenta în instanța de apel. Astfel, instanța de apel urma să de-a o apreciere circumstanțelor de fapt constatate, deoarece prin cercetarea probelor cu certitudine s-a demonstrat că pentru obținerea vizelor cet. Hușanu El. și Uzunov Vl. au fost folosite acte false, că înscrisurile de pe actele false au fost executate de către inculpata Postica M., că inculpații au părăsit teritoriul R.M. împreună cu Hușanu E. și Uzunov V., însă s-au întors fără aceștia. Prin urmare, instanța de apel nu a verificat probele prezentate de către acuzarea de stat care pe deplin dovedesc vina inculpatei și a pronunțat o decizie ilegală și neîntemeiată.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 29 octombrie 2013, a fost respins, ca inadmisibil, recursul procurorului în partea achitării inculpatei Postica Maria în baza învinuirii aduse pe art.361¹ alin.(2) lit.c) Cod penal, cu menținerea hotărârii atacate. Admis recursul procurorului, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 aprilie 2013 în partea achitării lui Postica Maria în baza învinuirii pe art. 361 alin.(1) Cod penal, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției date, Colegiul penal lărgit a menționat, că instanța de apel nu a motivat și nu s-a pronunțat concret asupra probelor prezentate și pripit a ajuns la concluzia de menținere a achitării lui Postica M. de sub învinuirea adusă în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, și a specificat că la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată.

7. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014, a fost admis partial, din alte motive apelul acuzatorului de stat, casată sentința în partea achitării lui Postica Maria în baza art.361 alin.(1) Cod penal și pronunțată o nouă hotărâre prin care a fost încetat procesul penal, pe motivul survenirii prescripției tragerii la răspundere penală.

8. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii de confecționarea și deținerea documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează de obligații, invocate în rechizitoriu, concluzionând totodată că, sancțiunea art. 361 alin.(1) Cod penal, potrivit art.16 alin.(2) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor ușoare, iar în

speță, fapta săvârșită de inculpată a fost comisă la sfârșitul lunii decembrie 2008.

Conform prevederilor art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii ușoare a expirat 2 ani pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

Prin urmare, instanța a conchis că în speță a intervenit prescripția tragerii la răspundere penala a lui Postica M. și instanța urmează să înceteze procesul penal.

9. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar inculpata Postica Maria, care invocînd ca temei de drept prevederile art. 427 alin.(1) pct.8) și 12) Cod de procedură penală, solicită, casarea hotărîrii contestate cu menținerea sentinței de achitare pe învinuirea adusă în baza art. 361 alin.(1) Cod penal, argumentînd că acuzatorul de stat nu a prezentat probe incontestabile, pertinente, concludente și utile care să demonstreze vinovăția sa. Pe parcursul cercetării judecătorești, au fost audiați mai mulți martori care au depus declarațiile identice cu ale sale și anume că toți au fost la odihnă, au achitat serviciile și s-au întors înapoi. Acuzarea nu a prezentat probe ce ar dovedi că Postica M. ar fi confecționat pe numele lui Hușanu E. și Uzunov V. documente oficiale false în care ar fi inclus date vădit denaturate, precum și faptul că inculpata a avut acces la ștampila Universității de Stat din Moldova, Facultatea de Drept și că ar fi aplicat personal impresiunea de ștampilă rotundă pe adeverințele nr. 0574, 0573 din 12.12.2008 și carnetul de student cu nr.07734 din 21.09.2007.

Referitor la raportul de constatare tehnico-științifică nr. 663 din 11.03.2010 în care este menționat că pe adeverințele cu nr. 0573, 0574 din 12.12.2008 sunt efectuate cu ștampila facultății de drept nr. 2, consideră că acest raport nu are nici o legătură cauzală cu inculpata și cu fapta ce i se incriminează. Acest raport stabilește că anumite impresiuni de ștampilă au fost efectuate cu ștampila facultății de drept, dar nu stabilește de către cine, lăsînd loc de interpretare și neclaritate în acest sens.

Vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul cînd instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetînd nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului.

A solicitat să fie repusă în termenul de atac deoarece la momentul pronunțării deciziei se afla peste hotarele țării și pînă în prezent se află la

muncă în Italia, iar la 15 martie 2014 a luat cunoștință cu decizia contestată.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Conform materialelor cauzei, dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat la 15 ianuarie 2014, în prezența acuzatorului de stat, avocatului Chiselița C. și inculpatei Postica Maria, aceștia fiind anunțați că pronunțarea publică a deciziei motivate va avea loc la 12 februarie 2014, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.11- 15, vol.III).

Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Din materialele cauzei, reiese că părților, și anume: procurorului și inculpatei Postica M. participanți la judecarea cauzei în ordine de apel, prin recipisa din 12 februarie 2014, le-au fost înmânate copia deciziei motivate (f.d.25, vol.III), prin urmare termenul de declarare a recursului conform art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, a început să decurgă *din 13 februarie 2014* și s-a încheiat *la 17 martie 2014*.

Conform datelor de înregistrare a secției grefă a Colegiului penal, inculpata Postica M. a depus recursul **la 08 aprilie 2014** (f.d. 30-37, vol.III).

Inculpata a invocat în recursul ordinar declarat că a făcut cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel la 15 martie 2014, deoarece se afla peste hotarele țării, fapt ce este în contradicție cu procesul-verbal al ședinței de

judecată a instanței de apel din 12.02.2014 și cu recipisa, prin care se confirmă că atât inculpata Postica M., cât și acuzatorul de stat Sîli R. au primit sub semnătura – **copia deciziei motivate** (f.d.14-15, 25, vol.III).

În circumstanțele stabilite, data de 15 martie 2014 nu poate fi considerată începutul curgerii termenului de declarare a recursului ordinar pentru inculpată, de vreme ce în lege este stipulat clar că acest termen se calculează de la data pronunțării deciziei.

Astfel, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014, care se contestă a fost pronunțată integral la 12 februarie 2014, iar recursul ordinar declarat de inculpată a fost expediat de la Oficiul Poștal or. Pordenone, Italia, la 26 martie 2014 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție la 08 aprilie 2014, prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Potrivit art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, instanța de recurs concluzionează asupra inadmisibilității recursului ordinar înaintat de inculpata Postica Maria, pe motiv că recursul a fost declarat peste termen.

11. Pentru aceste motive, în baza art. 432 alin.(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpata Postica Maria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2014, în cauza penală în privința lui *Postica Maria Ion*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 iunie 2014.

Președinte

Constantin Alerguș

Judecători

Ion Guzun

Iurie Diaconu